

METODYKA LICENCJAT 2020/2021

Warsztat polonisty. Modele lekcji, wymiary przedmiotu, bariery odbioru tekstów, modele lektury

Myrdzik Barbara, *Modele lekcji – struktura i transformacje*, w: *Nowoczesność i tradycja w kształceniu literackim*, red. eadem, Lublin 2000.

W jaki sposób scharakteryzować możemy lekcję, na czym polega koncepcja Wincentego Okonia „wielostronnego nauczania”, jak scharakteryzować można modele lekcji podającej, poszukującej, eksponującej, jakie są wady i zalety tych modeli?

Chrzastowska Bożena, *Uczeń odbiorca*, [w:] eadem *Lektura i poetyka*, Warszawa 1987.

Jak zróżnicowane są postawy czytelnicze; czy można je odnieść do własnych doświadczeń, w jaki sposób determinują one styl nauczania; jak opisać można sposób odbioru tekstów kultury?

Uryga Zenon, *Wymiary przedmiotu*, [w:] idem, *Godziny polskiego. Z zagadnień kształcenia literackiego*, Warszawa-Kraków 1996.

„Język polski” to przedmiot złożony i wielowymiarowy, jakie wymiary wyróżnić można w obrębie tego przedmiotu, w jakim stopniu odnoszą się one do praktyki nauczania w szkole podstawowej?

Uryga Zenon, *Odbiór liryki w klasach maturalnych*, [w:] *Metodyka literatury*, oprac. J. Pachecka, A. Piątkowska, K. Sałkiewicz, t. II, Warszawa 2002.

Jakie bariery dzielą uczniów od pełnego rozumienia literatury, w jaki sposób polonista może je uwzględnić w praktyce nauczycielskiej?

Warsztat polonisty. Podstawa programowa kształcenia, wytyczne oceniania, konspekt zajęć

Podstawa programowa dla szkoły podstawowej, MEN, 2017

Rozporządzenie w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów, MEN 2019

Proces kształtowania pojęć na lekcjach języka polskiego

Jantz Richard, *Nauczanie pojęć*, [w:] R. I. Arends, *Uczymy się nauczać*, przeł. K. Kruszewski, Warszawa 1994.

Sprawdzian po VIII klasie szkoły podstawowej. Wpływ na proces nauczania

Egzamin ośmioklasisty. Informator

Metody nauczania (podział i kryteria doboru)

Dyduchowa Anna, *Metody kształcenia sprawności językowej uczniów. Projekt systemu.*

Model podręcznika [fragmenty], Kraków 1988.

Jakie jest miejsce praktyki pisarskiej wśród innych metod nauczania, na czym polega metoda norm i instrukcji, przekładu intersemiotycznego, analizy i twórczego naśladowania wzorów, ćwiczeń okazjonalnych?

Bernacka Danuta, *Od słowa do działania. Przegląd współczesnych metod kształcenia*, Warszawa 2001.

Przekład intersemiotyczny **Maria Borowczyk**

Mapy mentalne **Weronika Kulecka**

Gry i zabawy **Aleksandra Zajac**

Formy dyskusji **Aleksandra Ciska**

Drama **Maja Żychlińska**

Kapelusze myślowe (metoda de Bono) **Dominika Miśkowiec**

Wypowiedzi pisemne na lekcjach języka polskiego

Dłuższe formy wypowiedzi pisemnych w szkole podstawowej, „Język Polski w Szkole dla klas IV-VIII” 1988/89, z. 6. (opis, charakterystyka, opis przeżyć wewnętrznych)

M. Kuziak, S. Rzepczyński, *Jak pisać?*, Bielsko-Biała [br]. (rozprawka)

Kształtowanie rozumienia tekstu; typy kontekstów interpretacyjnych (W.

Szyborska, Utopia)

Bobiński Witold, *Konteksty kulturowe w dydaktyce literatury*, [w:] *Polonista w szkole*.

Podstawy kształcenia nauczyciela polonisty, red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2004.

Czym jest kontekst interpretacyjny, jakie są jego funkcje, czym jest kontekst macierzysty, jak funkcjonuje kontekst w dydaktyce (przykłady)?

Zrozumieć metaforę

Limont Wiesława, *Psychologiczne podstawy myślenia metaforycznego*, [w:] *Metodyka literatury*, oprac. J. Pachecka, A. Piątkowska, K. Sałkiewicz, t. II, Warszawa 2002.

Wysłouch Seweryna, *Wizualność metafory*, [w:] eadem, *Literatura a sztuki wizualne*, Warszawa 1993; przedruk w: *Literatura a malarstwo - malarstwo a literatura. Panorama myśli polskiej XX wieku*, red. G. Królikiewicz, O. Płaszczewska, I. Puchalska, M. Siwiec, Kraków 2009.

Dyskusje dydaktyczne

1. Czy istnieje dydaktyka kreatywna?

Sacks Oliver, *Twórcze Ja*, [w:] idem, *Rzeka świadomości*, przeł. J. Łoziński, Poznań 2018.

Kim jest osoba kreatywna? Kto wpływa na poziom mojej kreatywności? Czy ludzie rodzą się twórcami? Jakie zadania nauczyciela wyzwala kreatywność?

2. Jak jest miejsce multimediów w edukacji polonistycznej?

Kasprzak Paweł, Kłakówna Zofia Agnieszka, Regiewicz Adam, *Nowy paradygmat kulturowy*, [w:] *Edukacja w czasach cyfrowej zarazy*, red. Z. A. Kłakówna, Toruń 2016.

Czym są „nowe media”, na czym polega wpływ mediów na kulturę, sposoby czytania, percepcję, jak media wpływają na edukację?

3. W jaki sposób kształtować samodzielność ucznia?

Myrdzik Barbara, *Jak być samodzielnym? O przyczynach „bezradności intelektualnej”*

uczniów na lekcjach języka polskiego, [w:] eadem, *Zrozumieć siebie i świat. Szkice i studia o edukacji polonistycznej*, Lublin 2006.

Czym jest „bezradność intelektualna” uczniów, jakie są przyczyny występowania owej bezradności, jak nauczyciel może przełamywać bierność intelektualną uczniów?

II SEMESTR

Polonista jako interpretator tekstów

Wysłouch Seweryna, *Analiza strukturalno – semiotyczna*, [w:] *Metodyka literatury*, oprac. J. Pachecka, A. Piątkowska, K. Sałkiewicz, t. II, Warszawa 2002.

Myrdzik Barbara, *Lektura jako źródło mądrości. O koncepcji interpretacji H.-G. Gadamera i P. Ricoeura*, [w:] eadem, *Zrozumieć siebie i świat. Szkice i studia o edukacji polonistycznej*, Lublin 2006.

Budrewicz Zofia, Sienko Maria, *Między istotnością dzieła a konkretyzacją czytelniczą ucznia. Miejsce teorii literatury w szkolnym kształceniu literackim (zarys problemu)*, „Annales UPC. Studia Poetica” 2017, nr 5.

Jakie są źródła filozoficzne strategii interpretacyjnej, jak zaplanowano w ramach strategii zadania odbiorcy, co wnosi strategia do praktyki interpretacji tekstów kultury w szkole?

Jakie strategie interpretacyjne dominowały w szkolnej polonistyce, jakie wady i zalety można związać z poszczególnymi strategiami, szczególnie z interpretacją strukturalną i hermeneutyczną?

Karta pracy jako narzędzie kształcenia i oceniania

Myrdzik Barbara, *Czy warto czytać? Uczeń jako obiekt zabiegów perswazyjnych w podręcznikach szkolnych dla liceum*, w: *Między szkołą a uniwersytetem. Odbiorcy w nowych podręcznikach dla reformującej się szkoły*, red. M. Kwiatkowska-Ratajczak, W. Wantuch, Poznań 2008.

Nowak Ewa, *Sztuka zadawania pytań*, [w:] *Doskonalenie warsztatu nauczyciela polonisty*, red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2005.

Chrzastowska Bożena, *Jak sprawdzać czytanie symboliczne*, [w:] *Metodyka literatury*, oprac. J. Pachecka, A. Piątkowska, K. Sałkiewicz, t. II, Warszawa 2002.

Uryga Zenon, *Jak mierzyć imbonderabilia?*, [w:] *Kłopotliwy problem — badanie polonistycznych osiągnięć uczniów*, red. H. Kosętko i Z. Uryga, Kraków 2001.

Poziomy rozumienia tekstu (B. Leśmian Szewczyk, *Dusiołek*)

Projektowanie zajęć

Bortnowski Stanisław, *Podsumowanie, czyli różne gry z „Kamykiem” Herberta*, [w:] idem,

Jak uczyć poezji, Warszawa 1991.

Gis Anita, *Komunikacja językowa szkole*, [w:] *Konteksty polonistycznej edukacji*, red. M. Kwiatkowska-Ratajczak, S. Wysłouch, Poznań 1998.

Praca z obrazem na lekcjach języka polskiego w szkole podstawowej

Wysłouch Seweryna, *Literatura a sztuki wizualne*, Warszawa 1994.

Tomczyk-Maryon Marta, *Trener. Jak czytać wiersze i oglądać obrazy?*, Bielsko-Biała 2010.

Grodecka Aneta, *Alfabet języka plastycznego i muzycznego*, „Polonistyka” 2003, nr 5, s. 275 – 278; *O możliwościach edukacyjnych ekfrazy poetyckiej*, „Polonistyka” 2008, nr 10, s. 24 - 31.

Muzyczne wsparcie dydaktyki polonistycznej

Kasprzakowa Barbara, *Obrachunek z obserwunku czytelniczego. Relacja z badań czytelnicznych i pomysł lekcji dla czwartoklasistów*, [w:] eadem, *Pejzaż akustyczny. Szkice o słuchaniu i rozumieniu literatury*, red. A. Grodecka, A. Reimann, Poznań 2010.

Film na lekcjach języka polskiego

Bobiński Witold, *Literatura, film, czytanie*, [w:] idem, *Teksty w lustrze ekranu. Okołoilmowa strategia kształcenia literacko-kulturowego*, Kraków 2011.

Nowakowski Jacek, *Współczesny film dla młodego widza wobec kulturowych i obyczajowych tabu*, [w:] *Sztuka dla dziecka jako forma komunikacji społecznej. Tom 1*, red. G. Leszczyński, Poznań 2009.

Nowakowski Jacek, *Teksty w lustrze ekranu. Współczesny film dla młodego odbiorcy wobec różnorodnych rodzajów i form literackich*, [w:] *Słowo na terytorium sztuki dla dziecka*, red. G. Leszczyński, Poznań 2013.

Neurodydaktyka: pamięć, neuromity, style myślenia

Szczygieł Monika, Cipora Krzysztof, *Falszywe przekonania na temat działania mózgu i zjawisk psychicznych, czyli neuromity i psychomity w edukacji*, „Edukacja” 2014, nr 2, <http://www.edukacja.ibe.edu.pl> (data dostępu: 15.01.2016).